I

(Meddelelser)

RÅDET

PRINCIPERKLÆRING VEDTAGET AF RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION OG AF SOCIALMINISTRENE, FORSAMLET I RÅDET

den 6. december 1993

i anledning af afslutningen af Det Europæiske År for Ældre og for Solidaritet mellem Generationerne (1993)

(93/C 343/01)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION OG SOCIALMINISTRENE, FORSAMLET I RÅDET,

1. HENVISER TIL Rådets afgørelse af 26. november 1990 om fællesskabsaktioner til fordel for ældre [1] og til Rådets afgørelse af 24. juni 1992 om tilrettelæggelse af Det Europæiske År for Ældre og for Solidaritet mellem Generationerne (1993) [2], hvori det hedder, at medlemsstaterne skal samarbejde om kommunikation og informationsudveksling, og hvori de opfordres til at overveje og drøfte de foranstaltninger, der skal træffes som følge af befolkningens stigende gennemsnitsalder;

2. HENVISER TIL, Det Europæiske Fællesskabs pagt om arbejdstagernes grundlæggende sociale rettigheder, der blev vedtaget på Det Europæiske Råds samling i Strasbourg den 9. december 1989 af stats- og regeringscheferne for elleve medlemsstater, hvori det blandt andet i afsnittet om ældre erklæres:

»Alt efter de særlige forhold i det enkelte land:

24. Skal enhver arbejdstager i Det Europæiske Fællesskab, der bliver pensioneret, kunne få adgang til midler, der sikrer vedkommende en rimelig levestandard.

25. Skal enhver, der har nået pensionsalderen, men som ikke er berettiget til pension, og som ikke har andre midler til sit underhold, kunne få adgang til en tilstrækkelig indkomst samt en social bistand og lægehjælp, der er tilpasset den pågældendes behov.«;

3. HENVISER TIL Rådets henstilling af 24. juni 1992 om fælles kriterier i forbindelse med sikring af tilstrækkelige indtægter og ydelser fra socialbeskyttelsesordninger [3];

4. HENVISER TIL Rådets henstilling af 27. juli 1992 om overensstemmelse mellem målene og politikken for social beskyttelse [4];

5. HENVISER TIL de beføjelser, der i henhold til ovennævnte henstillinger er forbeholdt medlemsstaterne;

6. HENVISER TIL, at der i forbindelse med det europæiske år er blevet gennemført fællesskabsaktiviteter, der bl.a. har dannet grundlag for udarbejdelsen af de fælles principper i denne erklæring;

7. HENVISER TIL Rådets resolution af 30. juni 1993 om fleksible tilbagetrækningsordninger [5];

8. KONSTATERER

— at den demografiske udvikling, der viser en kraftig forøgelse af ældrebefolkningen i samtlige medlemsstater, har økonomiske, sociale, sundhedsmæssige og budgetmæssige konsekvenser;

— at medlemsstaterne bekræfter deres politiske vilje til at løse de socioøkonomiske problemer i forbindelse med befolkningens stigende gennemsnitsalder;

— at de erkender, at de ældre yder et værdifuldt bidrag til det sociale, kulturelle og økonomiske liv;

[1] EFT nr. L 28 af 2. 2. 1991, s. 29.
[2] EFT nr. L 245 af 26. 8. 1992, s. 43.
[3] EFT nr. L 245 af 26. 8. 1992, s. 46.
[4] EFT nr. L 245 af 26. 8. 1992, s. 49.
[5] EFT nr. C 188 af 10. 7. 1993, s. 1.

— at ældres behov og ønsker bør imødekommes, således at de får mulighed for at deltage aktivt i alle aspekter af samfundslivet;

9. ERKLÆRER

— at medlemsstaterne i deres lovgivning og politik anerkender, at ældre er ligeværdige borgere, der nyder frihed og lighed med hensyn til rettigheder og pligter inden for alle områder af samfundslivet;

— at de agter at fremme ældres integration på alle områder af samfundslivet og bekæmpe udstødelse og social isolation samt forskelsbehandling ud fra den betragtning, at alle uanset alder har krav på anerkendelse af deres menneskelige værdighed;

10. ERKLÆRER, at medlemsstaterne vil føre en politik, der bygger på de grundlæggende principper om solidaritet mellem generationerne og inden for disse, med henblik på at

— fremme de ældres integration i samfundet ved at give dem mulighed for at udfolde sig på det familiemæssige, sociale, politiske, kulturelle, rekreative og uddannelsesmæssige plan;

— tilskynde til respekt for de ældres individualitet, deres ret til et privatliv og deres fysiske integritet og fremme mulighederne for, at de ældre påtager sig et ansvar;

11. OPFORDRER medlemsstaterne til i overensstemmelse med ovennævnte principper at godkende følgende målsætninger for udformningen af politikker på de områder, der har særlig interesse for ældre:

i) *for så vidt angår indtægtsniveau og levestandard*

a) at træffe foranstaltninger for at sikre ældre ret til en mindsteindtægt og/eller adgang til andre socialbeskyttelsesordninger og for at give dem mulighed for fortsat at deltage selvstændigt i samfundslivet;

b) at sikre ældre, som trækker sig tilbage fra arbejdsmarkedet efter endt arbejdsforløb, en erstatningsindkomst i form af faste ydelser eller beregnet i forhold til indtægten fra deres tidligere beskæftigelse, således at de kan bevare et rimeligt leveniveau i forhold til deres bidrag til relevante sociale sikringsordninger;

c) at fastsætte disse beløb på grundlag af indikatorer, som de anser for relevante, som f.eks. statistikken over den gennemsnitlige disponible indkomst i medlemsstaten, statistikken over husholdningernes forbrug, den lovsikrede minimumsløn, hvis en sådan findes, eller prisniveauet;

d) at opstille metoder til regelmæssig revision af disse beløb på grundlag af de nævnte indikatorer, for at ydelserne til stadighed kan dække behovene;

e) at sørge for, at ældre fortsat kan indgå som en aktiv del af samfundet, og at de kan bevare en tilknytning til arbejdsmarkedet under hensyntagen til den økonomiske og beskæftigelsesmæssige situation i hver enkelt medlemsstat;

f) i god tid at tilpasse pensionssystemerne til den demografiske udvikling og samtidig bibeholde de lovmæssige pensionsordningers centrale rolle;

ii) *for så vidt angår bolig og mobilitet*

a) at fremme en smidig boligpolitik med en række forskellige boligformer, der giver de ældre mulighed for fortsat at deltage i samfundslivet; der bør i den forbindelse tages hensyn til den enkelte ældres ønske om at forblive i egen bolig;

b) at sørge for, at ældres selvstændighed og privatliv respekteres;

c) at øge de ældres selvstændighed ved at fremme omgivelser og infrastruktur, der gør det let og sikkert at bevæge sig fra sted til sted;

iii) *for så vidt angår pleje og andre ydelser*

a) på grundlag af objektive kriterier, at tilbyde en passende hjælp, der har til formål at sikre de ældres selvstændighed samt fysiske, psykiske og sociale velbefindende; dette tilbud kan vedrøre pleje og andre ydelser i hjemmet, ambulante ydelser, ældreboliger og -institutioner samt sundhedsydelser;

b) at fremme koordineringen mellem de forskellige sundhedsmæssige og sociale ydelser;

c) at udvikle velegnede, differentierede ydelser for at imødekomme de nye behov hos en befolkning, der omfatter flere og flere meget gamle, så man så vidt muligt undgår afhængighed og institutionsophold; dette gælder især personer, der lider af alderdomsbetingede sygdomme;

d) at opstille kriterier for indførelse og indretning af sådanne ydelser og institutioner;

e) at planlægge foranstaltninger med henblik på at forebygge eller udskyde sygdom og begyndende afhængighed uden udelukkende at have de ældre som målgruppe;

iv) *for så vidt angår beskæftigelse af ældre arbejdstagere og forberedelse af pensionsalderen*

— at udvikle initiativer:

a) der med udgangspunkt i solidariteten mellem generationerne skal vurdere, i hvilket omfang en differentieret behandling på grundlag af alder er berettiget;

b) der skaber mulighed for en smidig overgang fra arbejdsliv til pensionering;

c) der på passende vis støtter de ældre i denne overgang ved at skabe strukturer for modtagelse, oplysning og praktisk bistand og lette de administrative procedurer i forbindelse hermed;

d) der fremmer overførslen af kompetence til de efterfølgende generationer, så de ældres erfaringer udnyttes;

v) *for så vidt angår de ældres deltagelse*

på alle samfundsområder, at fremme ældres fulde deltagelse i samfundslivet ved på en hensigtsmæssig måde at give dem alle de oplysninger, der er nødvendige for en aktiv og fornuftig deltagelse på alle de områder, der vedrører dem;

12. UNDERSTREGER:

a) at virkeliggørelsen af ovennævnte mål kan udgøre et væsentligt bidrag til at bekæmpe og forhindre udstødelse og social isolation af ældre;

b) at virkeliggørelsen af disse mål skal fremmes i medlemsstaterne;

c) at Rådet og socialministrene regelmæssigt vil undersøge, hvordan det går med gennemførelsen af de nævnte mål;

13. NOTERER SIG følgende erklæring fra Kommissionen:

»Kommissionen understreger, at den demografiske udvikling og navnlig befolkningens stigende gennemsnitsalder er en af socialpolitikkens store udfordringer.

Den minder i øvrigt om, at Det Europæiske År for Ældre og for Solidaritet mellem Generationerne har gjort det muligt at gøre positive fremskridt med hensyn navnlig til dataanalyse, debat om ældresagen, nye indfaldsvinkler, udveksling af erfaringer, mobilisering af aktører, samarbejde mellem aktører indbyrdes og aktiv deltagelse fra de pågældende personer.

Den understreger i denne forbindelse, at der bør iværksættes foranstaltninger på basis af disse fremskridt, og at vedtagelserne i budgettet for 1994 udgør et beskedent, men nyttigt grundlag herfor.

På baggrund af den igangværende evaluering og resultaterne af Det Europæiske Ældreår agter den i 1994 at fremsætte forslag på mellemlang sigt, som skal gøre det muligt at udvikle Fællesskabets støtte til medlemsstaternes politik på området.«